

18. Andragende fra Socialdemokratisk Forbund og forskellige Fagforeninger om en Normal- eller Maximalarbejdsdag. (Indbragt den 12te Marts 1883 af Folkethingsmændene fra Kjøbenhavns 5te Valgfreds, S. O. S.)

„Undertegnede tillade sig ved nærværende Andragende, at anmode det høie Thing om at medvirke til, at der ved Lov fastsættes en Normal- eller maaske rettere Maximalarbejdsdag med høist otte Timers daglig Arbejdstid for alle industrielle Arbejdere i Danmark, som arbeide i Fabrikker, Værksteder eller paa Arbejdspladser under aaden Himmel, samt at Nat- og Søndagsarbejde ligeledes forbydes ved Lov, med Undtagelse af hvor dette af absolut tvingende Aarsager maa anses for at være nødvendigt.

Som en væsentlig Støtte for dette Andragende tro vi at kunne gaa ud fra, at det maa antages efterhaanden at være blevet anerkjendt af de forskjellige Klasser i Samfundet, at det fra Statens Side hidtil fulgte System, ifølge hvilket Arbejderforholdene helt og holdent, eller ialtfald saa meget som muligt, søges ordnede ved den saakaldte frie Overenskomst imellem Arbejdsgiver og Arbejder, navnlig for Arbejderne har viist sig at være i høi Grad ulykkebringende, idet det ikke vil kunne bestrides, at denne Overenskomst i Regelen indgaaes under et stærkt Tryk fra Arbejdsgivernes Side, hvorved Arbejderne, som den svagere Part, nødsages at gaa ind paa de Betingelser, der stilles. Den saakaldte frie Overenskomst bliver som Følge heraf saa godt som fuldstændig illusorisk og kan derfor ikke benyttes som Udgangspunkt for Ordningen af det for Samfundet saa overordentlig vigtige Arbejderspørgsmaal.

Vi anse en lovmæssig Fastsættelse af Arbejdstiden i Henhold til nærværende Andragende for at være saa meget mere nødvendig, som det er en Kjendsgjerning, at Arbejdsløsheden, som tidligere har været periodisk, nu ifølge de i de senere Aar gjorte Erfaringer maa anses for at være konstant i større eller mindre Grad, idet der altid er et betydeligt større Tilbud af Arbejdskraft end Efterspørgsel efter samme, hvilket eksempelvis konstateres derved, at der selv til saadanne Bestillinger, som udbydes imod et meget ringe Bederlag, saagodt som altid melder sig en overordentlig Mængde af Arbejdsløgende.

Denne Samfundsulykke har sine Aarsager dels i den lange Arbejdstid, der nu fordres af de i Virksomhed værende industrielle Arbejdere, og dels deri, at Arbejderstanden, som udgjør den overveiende Del af Befolkningen, begrundet i det ringe Bederlag, der bydes for Arbejdet, mangler den fornødne Kjøbeevne til, at Produktion og Konsumtion kan staa i et til Samfundets Løb svarende Forhold til hinanden. Men da det overordentlig store Tilbud af ledig Arbejdskraft tillige virker som nedtrykkende Faktor paa Lønnen, vil de af disse Aarsager flyvende Under voxe i en foruroligende Grad, saafremt der ikke fra Statens Side gribes hæmmende ind.

Som en anden ogsaa meget væsentlig Aarsag til det i Arbejdsløsheden bestaaende Samfundsønde maa vi tillige nævne Maskinernes Indflydelse. Det er en bekendt Sag, at der i de allerfleste Fag efterhaanden er blevet indført en stor Mængde arbejdsbesparende Maskiner, hvilket har til Følge, at mangfoldige Arbejdere dels ere og dels fremdeles ville blive gjorte arbejdsløse, saafremt der ikke ved Indførelsen af en lovbekjæmt kortere Arbejdstid sættes en Modvægt herimod.

At ordne disse Forhold ved privat Initiativ er allerede forsøgt, men det har viist sig, at kun ganske enkelte Fag have kunnet opnaa midlertidige Goder, som dog neppe kunne kaldes tilnærmelsesvis fyldestgjørende. Dertil kommer endvidere, at Arbejderne ved Ordningen af disse Forhold altid maa benytte sig af de gunstigste Tidsumstændigheder, i hvilke de her omtalte Reformere ere mindst paatrængende, medens Arbejderne under ugunstige Tidforhold ere aldeles magtesløse, endstjøndt det da netop er i allerhøieste Grad nødvendigt at tilvejebringe Forbedringer.

Vi ere derfor af den Anskuelse, at Lovgivningsmagten bør gribe ordnende ind i disse Forhold, ikke alene af Hensyn til, at en rolig og lovmæssig Udvikling af Samfundsforsholdene i en væsentlig Grad vil sikres derved, at Staten igjennem hensigtsvarende Foranstaltninger drager Omsorg for, at Fortvivlelsen og Misforvlelsen med det nuværende System ikke antager for store Dimensioner, men ogsaa fordi en Lov, som den her foreslaede, vil bidrage overordentlig Meget til, at der vil blive lagt mere Vægt paa at producere bedre Varer, end det under den nuværende forcerede Arbejdsmethode er muligt. Vi tro derfor, at Vedtagelsen af en Lov, i Henhold til nærværende Andragende, foruden at den i alle sine øvrige Følger vil virke i samme Retning, vil bidrage til at forhøje Almenvelstanden, idet Værdien af de producerede Varer forhøies.